

ERHVERVSJURA

Offentliggjort 12/6 2009

Tre små ord sat på plads

Det kan være nødvendigt med flere ord og en dom fra Højesteret, når teksten i blandt andet konkursloven skal udlægges.

LARS BO LANGSTED
professor, Juridisk Institut,
Aalborg Universitet

»UDEN UNØDIGT ophold« er tre små ord, som det kan være meget vanskeligt at forstå det nærmere indhold af blot ved at læse dem.

De kan blive sagt i betydningen: »Ja, ja – jeg skal nok, men jeg skal lige ordne noget andet først.«

De kan betyde: »Der vil gå tre måneder før, De hører fra os,« idet man så lægger vægt på, at man vil gøre det, så snart/så langsomt, som man nu synes, man kan være bekendt.

De kan selvfølgelig også betyde: »Der er ikke tid til svinkeårer undervejs, det skal være nu.«

Når vi blot taler sammen, vil det sjældent betyde alverden, hvilken præcis forståelse der er af ordene, idet man jo normalt – ud fra resten af samtalen – vil kunne afklare, om det er et løfte om hurtighed eller i stedet en trussel om en passende langsomhed.

Når ordene imidlertid står i en lovtekst og er afgørende for, om man har sikkerhed for et lån på 260.000 kr., eller man blot kan stille sig op i køen bag de andre simple kreditorer i et konkursbo, bliver det pludseligt magtpåliggende at trænge bag om ordene og forstå, hvordan de skal læses. Det havde Højesteret lejlighed til at give sit autoritative bud på onsdag i sidste uge.

SAGEN DREJEDE sig om forståelsen af netop disse ord, som de er anvendt i konkurslovens paragraf 70. Reglen går bl.a. ud på, at man kan omstøde en pantsætning, hvis sikringsakten ikke er foretaget »uden unødigt ophold efter gældens stiftelse.«

I sagen havde en virksomhed fået et lån hos et finansieringsfirma til køb af en bil. Lånesagen blev ekspederet en fredag, alle papirerne ordnet og lånet udbetalt samme

dag. Til sikkerhed for lånet skulle finansieringsfirmaet have et pantebrev med pant i bilen, og det udfærdigede pantebrev blev af finansieringsfirmaet fremsendt til retten den førstkommande mandag, så pantet kunne blive tinglyst i bilbogen. Retten modtog pantebrevet om tirsdagen, hvor det blev tinglyst samme dag.

Så langt så godt. Hvis det ikke lige var, fordi den glade køber af bilen (virksomheden, der samtidig var skyldner i lånet på 260.000 kr.) knap 14 dage senere blev erklæret konkurs.

KONKURSBOET STOD nu med en bil, som enten kunne sælges, og det indkomne beløb fordeles blandt alle kreditorerne, eller konkursboet skulle respektere finansieringsfirmaets pant i bilen og dermed udbetale de 260.000 kr., der (i hvert fald) ville komme ind ved salget af bilen, direkte til finansie-

ringsfirmaet. Afgørende var, om finansieringsfirmaet »uden unødigt ophold« havde sørget for tinglysningen af pantebrevet.

Højesteret skulle således tage stilling til, om afsendelse om mandagen af et pantebrev til sikkerhed for et lån, der var udbetalt om fredagen, kunne siges at være »uden unødigt ophold«.

DE FLESTE VIL nok mene, at det da var ganske hurtigt, man fik sendt det pantebrev afsted – herregud, der var jo næsten weekend, da lånet blev udbetalt – men allerede forarbejderne til reglen i konkursloven viste, at der ikke er plads til nogen form for slendrian i denne sammenhæng.

Det hed således blandt andet i den betænkning fra 1971, der ligger bag den nuværende konkurslov, at »Dette udtryk (uden unødigt ophold), som er valgt efter drøftelser mellem de nordiske udvalg, angiver, at sik-

ringsakten skal iagttages, så snart det efter den valgte ekspeditionsform er muligt.

Udbetales f.eks. et lån efter tinglysningskontorets lukketid den sidste hverdag før påsken, kan tinglysning først ske efter påsken.«

Senere i afsnittet siges det konkluderende: »Ethvert ophold, selv kortvarigt, der ikke er nødvendiggjort af ekspeditionsgangen, må anses for unødigt.«

DER BLEV FOR Højesteret afgivet supplerende forklaringer af de personer i finansieringsselskabet, der for lidt over fire år siden havde ekspederet sagen. De kunne naturligvis ikke huske den konkrete sagsbehandling, men de forklarede bl.a., at der var kontortid om fredagen fra 9-16, og at det så ud, som om en indeståelse for pengene samt godkendelse af pengeoverførsel alt sammen var sket tæt på lukketid, og det fremgik i øvrigt, at den elektroniske udbetaling af pengene til bilsælgeren var sket fredag kl. 16:09.

Højesterets fem deltagende dommere delte sig i en gruppe på tre og en gruppe på to. Gruppen på de tre dom-

mere, der jo så udgjorde flertallet og dermed bestemte afgørelsens indhold, fastslog, at afsendelsen af dokumenterne til tinglysning ikke var sket uden unødigt ophold.

Finansieringsselskabets panteret kunne således omstødes, og selskabet måtte stille sig i kø med de øvrige kreditorer.

Flertallets begrundelse var bl.a. at ordene »uden unødigt ophold« betyder, at sikringsakten så vidt muligt skal ske samtidig med stiftelsen af gælden.

Da der kun er én ret i Danmark, der foretager tinglysninger i bilbogen, indebærer dette, at pantebrevet – hvis det er muligt – skal afsendes til tinglysning samme dag, som lånet udbetales.

Spørgsmålet var herefter, om det i den konkret sag havde været muligt at foretage afsendelsen om fredagen i stedet for at vente til om mandagen.

Hertil sagde flertallet, at man kan stille »strengt krav til en professionel kreditgivers bevis for, at ekspeditionsgangen har nødvendiggjort, at et pantebrev til sikkerhed for et lån først sendes til tinglysning efter den dag,

lånet er udbetalt.«

DA finansieringsselskabet ikke havde løftet denne tunge bevisbyrde, kunne der ske omstødelse.

Mindretallet i Højesteret startede med at henvise til, at udbetalingen af lånet fandt sted fredag klokken 16:09.

Herefter fandt disse to dommere, at det var tilstrækkeligt, at pantebrevet var »afsendt til tinglysning den første arbejdsdag efter udbetalingen af lånet,« og at fremsendelsen af pantebrevet måtte anses for sket som »led i en kontinuerlig og sammenhængende ekspeditions- gang, der blev gennemført uden anden afbrydelse eller forsinkelse end den, der var en følge af den mellem- liggende weekend.«

Det må herefter være klart, at ordene »uden unødigt ophold« i konkurslovens § 70 betyder »med det samme,« og at man skal have en mere en almindeligt god forklaring, hvis sikringsakten først foretages dagen efter udbetalingen af lånet. ■

HOVEDPUNKTER

■ Et finansieringsfirma bevilgede et lån fredag, men det udfærdigede pantebrev blev først sendt til retten om mandagen.

■ Konkurslovens paragraf 70 fastslår, at pantsætning skal ske »uden unødigt ophold efter gældens stiftelse.«